

«СНІД: подумай про майбутнє - обери життя»

Мета: сформувати уявлення про хворобу століття, виробляти поведінкові мотивації до збереження свого здоров'я.

Бібліотекар: **Здоров'я** – одне з основних джерел радості, щасливого та повноцінного життя. Здоров'я – це стан життя і діяльності людини за умови відсутності хвороб, фізичних дефектів, психологічне, соціальне і духовне благополуччя.

Поріг ХХІ століття людство переступило з низкою жакливих хвороб. Особливо небезпечні ВІЛ (вірус імунодефіциту людини) і його кінцева стадія СНІД(синдром набутого імунодефіциту). СНІД – особливо небезпечна хвороба, смертельна для людини.

З 1988 року 1 грудня відзначають Всесвітній день боротьби зі СНІДом, що слугує справі зміцненню організованих зусиль у боротьбі з пандемією, яка поширюється у всіх регіонах світу.

Зусилля вчених спрямовано на винайдення ефективних методів подолання СНІДу, однак поки що говорити про успіх, про перемогу над вірусом ВІЛ передчасно. За оцінками експертів, сьогодні понад 50 млн. жителів планети Земля є ВІЛ-позитивними, а понад 20 млн. - вражені СНІДом. Кожного дня у світі інфікується 15-16 тис. осіб, переважно молодого віку.

На жаль, Україну визнано державою, яка від ВІЛ/СНІДу в Східній Європі постраждала найбільше. Сьогодні в нас офіційно зареєстровано 49 тис. осіб, що мають статус ВІЛ-позитивних. Серед них майже 4 тис. дітей у віці до 14 років. У тенетах СНІДу перебувають понад 3 тис. громадян України, з яких понад 100 дітей. Це офіційна статистика, зареєстрована в Українському центрі профілактики і боротьби зі СНІДом МОЗ України. Міжнародні експерти вважають, що ВІЛ – позитивних у нас значно більше.

Бібліотекар: У всьому світі 1 грудня говорять про СНІД, про те, яку загрозу існуванню людства несе ця глобальна епідемія. Згадують і оплакують тих, хто вже помер або смертельно хворий, говорять про масштаби трагедії і про те, що ця чума ХХ, а тепер вже і ХХІ століття загрожує існуванню людства...

СНІД – особливо небезпечна хвороба, яка несе смертельну загрозу людству. Це інфекційне захворювання здатне за 10 - 20 років поставити рід людський під реальну загрозу вимирання.

У генеалогії цієї хвороби багато загадкового. Науковці й досі не дійшли згоди про походження лиховісного ВІЛ-вірусу імунодефіциту людини. Висуваються різні гіпотези, зокрема і фантастичні, мовляв, вірус занесли на Землю інопланетяни. Є й інші, обґрунтовані версії. Так, наприклад, югославський лікар та історик медицини Мірко Грек вважає, що привід для епідемії СНІДу – це порушення рівноваги між поширеними хворобами і тяжкими інфекційними захворюваннями, яких майже повністю позбулися завдяки успіхам медицини. За Греком, епідеміям нових, незнаних досі хвороб, передують їх поодинокі прояви впродовж десятиліть, навіть століть. Уся біда в тому, що медики просто не встигли своєчасно звернути на них увагу, вивчити й осмислити. До того ж новий вірус здатен досить довго нічим в організмі людини себе не виявляти, очікуючи більш сприятливих для себе умов. Існує багато інших версій науковців щодо виникнення цієї страшної хвороби.

Запитання до здобувачів освіти. Що ви знаєте про цю небезпечну хворобу?

(Відповіді здобувачів освіти).

Бібліотекар: Вірус СНІДу дуже дрібний, набагато менший за бактерії, проте неймовірно підступний. Розмножується, тільки потрапивши в клітини білих кров'яних тілець людини – основних вартових її імунної системи. Вірус руйнує їх із середини. Наслідки цього жакливі: людина стає беззахисною перед будь-якою інфекцією.

Першими, хто захворів на СНІД, були люди, які входили до так званої «групи ризику». Це наркомани, повії, гомосексуалісти, хворі на уроджену гемофілію (тому що їхнє життя залежить від систематичного введення препаратів із донорської крові).

Однак дуже швидко вірус СНІДу вийшов за межі названих груп ризику в основну популяцію населення.

Згідно з новими цифрами, які оприлюднив підрозділ ООН боротьби з ВІЛ/СНІДом, темпи поширення інфекції серед молоді в більшості уражених країн знижуються; виняток становить лише

ситуація в Україні та Росії, де кількість ВІЛ – інфікованих серед молоді в віці від 15 до 24 років продовжує зростати.

Бібліотекар: Основні шляхи зараження ВІЛ-інфекцією:

- статевий;
- під час переливання донорської крові, зараженої вірусом імунодефіциту;
- при використанні нестерильного медичного інструментарію (шприців, системи для переливання крові та ін.);
- від ВІЛ-інфекції або хворої на СНІД матері дитині до, під час або після пологів.

Інкубаційний період від моменту зараження ВІЛ до перших проявів може бути як коротким – чотири-п'ять тижнів, так і дуже довгим – декілька років. За цей період збудник СНІДу руйнує лімфоцити, що неминуче призводить до глибоких змін усієї імунної системи хворої людини.

Як уже говорилося, найімовірнішими вірусоносіями є гомосексуалісти, наркомани, що вводять наркотики внутрішньо, повії, особи, які часто змінюють статевих партнерів, ВІЛ-інфіковані або хворі на СНІД.

Та було б великою помилкою думати, що СНІД вибирає собі жертви тільки серед групи ризику. Ризик інфікування на ВІЛ із більшою чи меншою ймовірністю загрожує кожній людині. Вірус-убивця розповсюджується планетою з неймовірною швидкістю. Епідемія страшна не тільки смертями, а й тим, що призводить до тяжкої соціальної та економічної деградації суспільства.

Бібліотекар: Учені не втрачають надії, деякі навіть упевнені, що медикаменти, спроможні перемогти ВІЛ, неодмінно з'являться в найближчі роки. Що ж до вакцини для масового застосування, то, за їхніми прогнозами, вона з'явиться вже в нашому столітті. А поки що всі зусилля науковців і громадськості треба спрямувати на профілактику СНІДу – такі перспективи на найближче майбутнє.

А ми маємо пам'ятати: здоровий спосіб життя, чистота у взаєминах - найкращі методи профілактики СНІДу.

А зараз, прослухавши інформацію про СНІД, хочу провести серед вас анкетування щодо обізнаності з питань ВІЛ/СНІДу.

Анкета для опитування щодо обізнаності з питань ВІЛ/СНІДу

Шановний друже!

Пропонуємо тобі відверто висловити свою думку стосовно ряду питань, наведених нижче.

Анкета є анонімною. Тут немає правильних чи неправильних відповідей.

Просимо бути уважним.

Де потрібно, напиши свою думку, а у таблицях познач вибраний варіант відповіді галочкою чи хрестиком.

1. Твоя стать _____

2. Скільки тобі років? _____

3. Як розшифровується скорочення ВІЛ?

а) (напиши) _____

б) важко відповісти

4. Як розшифровується скорочення СНІД?

а) (напиши) _____

б) важко відповісти

5. Чи вважаєш ти свої знання про ВІЛ/СНІД достатніми? (обери одну з наступних відповідей):

а) так;

б) хотів(ла) би знати більше;

в) важко відповісти

6. Чи згідний(а) ти з наступними твердженнями?

№	Твердження	так	ні	не знаю
1.	СНІД становить серйозну загрозу для людини, оскільки це захворювання є невиліковним.			
2.	СНІД – це не серйозна хвороба.			
3.	ВІЛ/СНІД може бути лише у людей, які вживають наркотики.			
4.	Людину з ВІЛ-інфекцією легко впізнати у натовпі по хворобливому			

	вигляду.			
5.	Якщо через тиждень після імовірного зараження аналізи показують, що ВІЛ-інфекції немає, то можна бути абсолютно спокійним і не перевірятися.			
6.	Користуватися презервативом – це модно.			
7.	СНІД – захворювання, яким може захворіти будь-хто.			

7. Як, на твою думку, передається ВІЛ?

№	Шляхи передачі ВІЛ-інфекції	так	ні	не знаю
1.	Через повітря (під час розмови, із кашлем, ін.).			
2.	Статевим шляхом.			
3.	Через дружні поцілунки.			
4.	З їжею, водою.			
5.	Під час переливання крові.			
6.	Від ВІЛ-інфікованої матері до дитини.			
7.	Від укусів комарів та інших комах.			

8. Як ти вважаєш, згідно з законами України, особа, що здійснює навмисну передачу інфекції, притягується до...

№	Відповідальність	так	ні	не знаю
1.	Кримінальна відповідальність (позбавлення волі).			
2.	Адміністративна відповідальність (штраф).			
3.	Таке не передбачено законом України.			
4.	Інше (вкажи)			

9. Яким чином можна захиститися від ураження ВІЛ-інфекцією та інфекціями, що передаються статевим шляхом?

№	Методи попередження	так	ні	не знаю
1.	Не дружити з людьми, інфікованими ВІЛ та хворими на СНІД.			
2.	Для ін'єкцій використовувати тільки стерильні шприци.			
3.	Уникати потискання руки (коли вітаєшся).			
4.	Відмовитись від куріння.			
5.	Утримуватись від інтимних стосунків.			
6.	Займатися спортом.			
7.	Дотримуватися правил особистої гігієни.			
8.	Під час статевого акту користуватися презервативом.			
9.	Уникати відвідування місць, в яких збирається багато людей.			
10.	Інше (вкажи)			

10. Де можна пройти обстеження або, в разі інфікування ВІЛ, отримати медичну допомогу.

№	Установа	так	ні	не знаю
1.	Обласний (міський) центр профілактики СНІДу.			
2.	Інфекційна лікарня.			
3.	Травматологічний пункт.			
4.	Центр соціальних служб для молоді.			
5.	Жіноча консультація.			
6.	Центр планування сім'ї.			
7.	Шкірно-венерологічний диспансер.			
8.	Інше (вкажи)			

11. Якби ти дізнався, що твій знайомий ВІЛ-інфікований, то...

№	Варіанти відповідей	так	ні	не
---	---------------------	-----	----	----

2. Молодь і СНІД: серйозний погляд [текст]: біб-ний пок.-2-ге вид.,перероб. Та випр.- К.: Державна бібліотека України для юнацтва, 2005.- 48с.- (несекретна інформація).
3. Широбоков В.П., Евтушенко, А.И. СПИД [текст]. – К.: Вища шк.,1989. – 96с.: ил.
4. Юнак В.Ю. Наркоманія – дорога в безодню [текст]. – К.: Здоров'я, 2001.-160с.

За матеріалами сайтів:

<http://uk.wikipedia.org/wiki/СНІД>

<http://likar.uz.ua/hvorobi/snid.html>

<http://medcentr.te.ua/narkomaniya-i-snid-shlyahy-vyrishennya-problemy/>

<http://spid.dp.ua/letter3.php>